

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ БУДЬОННОГО ЮРІЯ ВАСИЛЬОВИЧА

Перестало битися велике мужнє серце справжньої Людини, яка упродовж життя була на передньому краї аграрної науки і виробництва, видатного вченого в галузі землеробства і рослинництва, теорії і практики сучасних систем ґрунтозахисних технологій обробітку ґрунту – Юрія Васильовича Будонного.

Випускник 60-х років агрономічного факультету одного з найбільш відомих в Україні університетів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва став головним агрономом колгоспу “40 років жовтня”

Беловського району Курської області Росії.

Народився Юрій Васильович 1 жовтня 1932 р. в селянській родині в селі Чорний Олех Суджанського району Курської області. Дід Будонний Іван Іванович і бабуся Марфа Петрівна – за походженням українці, народилися і до одруження жили в с. Миропілля на Сумщині.

25-річний агроном господарювання на землі почав із створення молодіжних ланок для вирощування цукрових буряків квадратним способом, на той період найбільш прогресивним, що забезпечило найвищий урожай на Курщині (на 45–60 ц/га більше, ніж за звичайною технологією). При цьому в три рази підвищилася продуктивність праці буряківників. Тоді за порадою свого першого вчителя, професора-фронтвика Г.В. Пилипця кореспонденцію про досягнення молодий агроном надіслав до редакції всесоюзного журналу “Сахарная свекла”. Його перший професійний і науковий досвід став надбанням широкого кола аграріїв Радянського Союзу.

Саме так розпочався науковий шлях Юрія під керівництвом двох побратимів-професорів – Григорія Васильовича Пилипця і Олександра Федоровича Глянцева. Вони ж і рекомендували йому продовжити наукову роботу в аспірантурі Інституту рослинництва. Відбір кандидатур був надзвичайно вимогливим – на одне місце у відділ рільництва було шість претендентів. Юрій склав усі три конкурсні іспити на “відмінно” і став аспірантом. Його науковим керівником був видатний учений-землероб Олександр Федорович Глянецв.

Юрій Васильович поринув у вир наукових досліджень і впровадження їх у виробництво.

Блискучий експериментатор-методист, сміливий учений з широким діапазоном наукових інтересів, як і його вчителі-професори, ніколи не замикався в рамках однієї, нехай навіть дуже важливої ідеї. Разом з тим у нього сформувався сильний характер, упевненість, з якою молодий науковець на будь-якому рівні відстоював і надзвичайно об'єктивно доводив наукові надбання і принципи.

У 1963 р. Юрій Будьонний захищає кандидатську, а в 1988 р. – докторську дисертації. Упродовж багатьох років плідної творчої праці в Інституті рослинництва на відповідальній посаді завідувача відділу землеробства Юрій Васильович набуває визнання провідного вченого галузей землеробства і рослинництва в Україні та за її межами.

У 1989 р. вчена рада Харківського національного аграрного університету обирає його завідувачем кафедри землеробства. На цій посаді найбільш повно розкрився талант ученого, педагога-наставника студентів і науковців. У 1993 р. Юрія Васильовича Будьонного обирають членом-кореспондентом Української академії аграрних наук (відділ землеробства), що засвідчило визнання його наукових праць і титанічної роботи з упровадження майже трьохсот наукових праць у виробництво.

Кипуча діяльність професора Ю.В. Будьонного, ініціативність, постійне прагнення впровадити наукові досягнення у виробництво зумовили створення кількох філіалів кафедри на виробництві в Україні та Росії.

Його наукова школа нині вирішує надзвичайно важливі сучасні проблеми землеробства України, а саме: наукове обґрунтування і практичне впровадження ґрунтозахисних, ресурсозберігальних систем обробітку ґрунту, технологій вирощування зернових, бобових і технічних культур, комплекс заходів боротьби з бур'янами, розробка і впровадження науково обґрунтованих сівозмін, у тому числі з короткою ротацією, для фермерських господарств.

Визнання і славу Юрію Васильовичу принесли розробки “Концепції розвитку землеробства в Харківській області на 2001–2005 і на період до 2010 рр.” та “Науково обґрунтованої системи упровадження комплексної програми розвитку сільського господарства області”, публічні лекції на семінарах провідних фахівців землеробства. За ними – радість хліборобів.

Харківщина за ті роки, завдяки впровадженню цих розробок, досягнень науки і передового досвіду, долаючи труднощі в недостатці землеробної та збиральної техніки, виростила і збрала найвищий в Україні врожай – по два з половиною мільйона тонн зерна – і посіла перше місце в Україні.

Умілий організатор і теоретик землеробства від Бога мав талант спілкування з видатними вченими-аграріями, творцями новітньої

грунтообробної вітчизняної та зарубіжної техніки. Небагатослівний, ініціативний і працьовитий у практичній роботі зі спеціалістами-землеробами, Ю.В. Будьонний, член-кореспондент УААН, доктор наук, з півслова зрозумів задум учених кафедри механізації і електрифікації на чолі з професором Володимиром Пащенком про співдружність з провідними інженерами і технологами ВАТ “ХТЗ”. За участі вчених кафедр землеробства і рослинництва вперше в Україні вони створили машинно-технологічну станцію. Відтоді у регіоні над вирішенням програми забезпечення продовольством працює три МТС.

Ю.В. Будьонний – автор 300 наукових праць, базового підручника “Землеробство”, “Практикуму із загального і меліоративного землеробства”, а також технологічних карт вирощування зернових культур в умовах Східного регіону України. Під його керівництвом підготовлено два доктори с.-г. наук, п’ять докторів філософії та 10 кандидатів с.-г. наук.

Міністерством сільського господарства СРСР Ю.В. Будьонного нагороджено орденом “Знак Почёта”, багатьма медалями ВДНГ СРСР і УРСР, визнано дипломантом першого обласного конкурсу “Вища школа Харківщини – кращі імена”, відзначено нагрудним знаком “Відмінник освіти України”.

Разом із дружиною Клавдією Іванівною Юрій Васильович здійснив головне призначення людини: виховав синів – Віктора і Юрія, які пішли шляхом батька. Віктор став кандидатом сільськогосподарських наук, очолює фермерське господарство на Харківщині.

Юрій Васильович був цілеспрямованою і талановитою особистістю, людиною сміливої, доброї вдачі, достойний доброї пам’яті викладачів і студентів.

Ім’я Юрія Васильовича Будьонного назавжди збережеться в історії аграрної науки України.

Здобутки наукової школи члена-кореспондента Національної академії аграрних наук України гідно продовжуватимуть численні його учні та послідовники.

Михайло Бобро,
завідувач кафедри рослинництва,
д-р с.-г. наук, член-кореспондент НААН України;

Марія Галь, член Спілки
журналістів України.